

L'art de portar gavardina - Sergi Pàmies

En termes estadístics, el cicle vital d'un prosista comença amb el conte, prossegueix amb la novel·la i culmina en la no-ficció: com si els textos curts fossin un entrenament, com si l'interès per la realitat augmentés en l'etapa final. Sergi Pàmies va seguir el patró en els dos primers llibres de contes, i també en les tres novel·les que va publicar entre 1990 i 1995. A partir de llavors, però, ha abandonat la narració llarga i ha publicat sis reculls més de contes -a banda de les *Confessions d'un culer defectuós* de fa dos anys.

La narrativa de Sergi Pàmies es caracteritza per la síntesi precisa i la lucidesa moral. Tot i que la seva mirada incorpora compassió, la forma amb què s'expressa resulta d'una fredor quirúrgica. El seu estil és el resultat d'aquesta paradoxa, que pot conduir a una comicitat que no està renyida amb la reflexió. La manera com Pàmies contempla el món, a si mateix i als que l'envolten fa pensar en el *regard éloigné* que recomanava Lévi-Strauss. Si tota literatura té un interès antropològic, en el cas de Pàmies aquest interès augmenta a cada llibre, som si fos un dels precipitats de l'experiència.

En els primers contes, un vell podia llogar els seus records, o un perfume podia tenir uns efectes afrodisíacs tan irresistibles que el qui la duia acabava, fastiguejat, ficant-se en un contenidor d'escombraries. De mica en mica, però, els protagonistes s'han anat assemblant a l'autor. Els últims contes se centren en la pèrdua dels pares, la separació de la parella o l'allunyament dels fills. Notari del malestar, Pàmies no es recrea en la magnitud de les ferides sinó que n'extreu una saviesa trista i implacable que el converteix en un dels nostres millors narradors.

El recull *Si menges una llimona sense fer ganyotes* (2006) incloïa un conte que s'iniciava amb un home que tenia ganes de plorar però es contenia fins a les últimes línies. A *L'art de portar gavardina*, un dels protagonistes comença plorant i acaba fingint una rialla. A *La bicicleta estàtica* (2010), el

narrador desenvolupava una hipòtesi singular: havia estat engendrat quan els seus pares acabaven de veure *Le notte di Cabiria*, de Fellini. En el llibre que Pàmies acaba de publicar, el narrador del conte més llarg rebutja aquesta hipòtesi i confessa que de petit es pensava que era el fill de Jorge Semprún, a qui la mare de l'autor havia tractat, i amb qui el pare havia tingut, a l'exili, relacions tibants per raons ideològiques.

Com en els reculls anteriors, els millors contes són els que incorporen una càrrega autobiogràfica. No per xafarderia, sinó més aviat perquè l'autor ha tingut temps de desenvolupar i de plasmar vivències amb una sensibilitat realçada per l'ofici (els contes més personals no estan escrits en primera persona, però el punt de vista és el mateix). Pel que fa als contes metaliteraris, narren les vivències d'un escriptor, de manera que es poden entendre com una forma d'autoficció.

Al marge del component de veritat, tan sobrevalorat en les obres de ficció, el que impressiona dels contes de Sergi Pàmies és la capacitat d'observació i, sobretot, d'expressió, que els situen en la frontera de la poesia. Especialista en cicles de destrucció i en l'evolució de les cicatrius, l'autor també conrea l'aforisme: "La paternitat és un noranta per cent d'improvisació i un deu per cent de pànic."